

[Ingmar Wagner.]

knækkes. Der er nok at tage fat på for lovgivningsmagten og for administrationen, og det private erhvervsliv må i allerhøjeste grad gøre sit til, at den unge generations problemer nu tages op til løsning. Det er allerede i den ellevte time. De store årgange banker ikke længere blot beskedent på døren, nu vil de have en plads i samfundslivet. I 1956 var antallet af 14-årige ca. 66 000, i år vokser det til ca. 75 000, og i løbet af nogle år er en ungdomsårgang af 14-årige oppe på 90 000. Vi klarer os altså ikke længere med et sundt lyssyn, nu skal de mørke skyer lige foran os spredes.

Det er nødvendigt, at de unge i dag kommer bedre forberedt ud af skolen, men det er desværre ikke tilfældet. De store årgange har indtil nu været at mærke i skolen. Børneskolen har været overfyldt, og det er gået ud så vel over børnene som over lærerkræfterne. Mange skoler har gennem år manglet faste lærere. Det, der har svækket undervisningen ganske betydeligt på mange skoler, får igen den uheldige virkning, at mange fra de store årgange vil møde frem med en for ringe viden, når de træder ud af folkeskolen. Det svækker deres mulighed for en ordentlig beskæftigelse. Mestret og arbejdsgivere klager ofte over de unges manglende viden selv i de almindeligste fag, og det er ikke ualmindeligt, at man for at få en læreplads må have mellemskole- eller realeksamen.

Det er kun få år siden, der blev talt om studenterbegrænsning, at vi havde overproduktion af akademikere. I dag ser det helt anderledes ud. Der er for få gymnasier og gymnasielærere, der mangler plads på universiteterne og læreanstalterne. Vi har brug for flere studenter. Der tales i øjeblikket meget stærkt om en mere effektiv uddannelse ved vore højere læreanstalter, således at de unge kan komme hurtigere gennem deres studium. Der er brug for flere ingeniører, teknikere, kemikere, fysikere, matematikere og andre videnskabsmænd. Fremtiden stiller store krav om viden, og ungdommen er klar til at løfte os ind i den nye tid. Det er samfundet, det er lovgivningsmagten, der ventes på.

For at løse nogle af disse mange problemer har den kommunistiske gruppe stillet dette forslag til folketingsbeslutning til sik-

ring af de store årganges faglige og boglige uddannelsesmuligheder. Kommunisterne ønsker ikke, for at sige det populært, at male fanden på væggen, men med det antal unge, der skal beskæftiges, er det mere end beklageligt, at antallet af nyoprettede læreforhold i såvel 1955 som 1956 har været nedadgående. Det er en meget urovækkende situation.

Nogle fag har effektivt søgt at komme de unge til hjælp, f. eks. typograferne og murerne. De har nedsat læretiden og skabt en række andre forbedringer for deres lærlinge. Andre fag har indført forskoling for herigennem at forberede de unge til deres fag. Det er gladelige tegn og kan være medvirkende til at få flere unge i lære, men der er lang vej igen, inden vi når til en forøgelse af lærepladsernes antal på ca. 33 pct., hvilket er en forudsætning for, at den samme procentvise andel af de store årgange kan komme i lære som i de foregående år. Lovgivningsmagten kan hjælpe ved snarest at udarbejde en plan for de skoler, der er nødvendige for dagskolens indførelse nu. Skulle der ved denne omorganisering af skoleuddannelsen, som jeg ved er forudset i forbindelse med lærlingeloven, blive nedlagt bestående mindre tekniske skoler, må disse efter vor opfattelse fremover bevares for ungdommen, enten som andre former for uddannelsescentre eller til opfyldelse af de unges krav om lokaler til deres fritidsliv. Ministeren sagde, at man ikke havde overblik over, hvor mange skoler der skulle bygges. Det har man måske ikke, men man ved, at der skal bygges en hel del skoler, og det er ikke for tidligt at gå i gang. Lærlingeloven siger jo ikke, at det skal vare 8 år, inden dagskolen bliver gennemført, men kun at det skal ske senest om 8 år. På baggrund af den nedadgående linje i antagelsen af lærlinge foreslår kommunisterne, at man nu tager skridt til at oprette lærlingeskoler. Der foreligger allerede nu erfaringer at bygge på, og flere ledende folk i fagbevægelsen har for længst slået til lyd for, at regeringen går i gang med denne vigtige opgave. Det må ske, selv om denne uddannelsesform er mere bekostelig end mesterlæren. Den vil sikkert være mere effektiv, og den er et nødvendigt supplement til mesterlæren, ikke mindst på baggrund af, at det nu klart viser sig, at arbejdsgiverne alene ikke